

ELIAUSIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Lietuvoje įvedus privalomą mokytojų stojimą į Vokietijos darbo tarnybą, tos tarnybos darbininkas paskelbė, kad gimusių 1921-24 m. abiturientai neturės užrašyti iki š. m. rugsėjo 12 d. Sekantis abiturientų užrašymas į šią tarnybą numatytas kitais metais.

Kaip rašo "Kauener Zeitung" (IX.11), į Lietuvą buvo paryškinti olandų "Rytų Kompanijos" delegacija su jos pirminku Rost van Tonningenu priej. Delegacija su vokiečių delegacijos vedusi derybas dėl olandų jėgų įsijungimo tuč naujai žemės ūkio srityje.

Vokiečių spauda praneša, kad Kauno gyventojas Petras Strauskas nuteistas 3 mėn. kalėjimo. Jis buvo kaltinamas neteisėtu žinių suteikimu, kurių pagrindu jam buvęs suteiktas leidimas pasinaudoti geležinkelio kelionei į Vokietiją. Vokiečių istaigos ta proga įspėja, kad ateityje už tokias rusias nužengimus busių baudžiama vyriausybė.

"Kauener Zeitung" (IX.19) rašo, kad Kaune atidarys savo skyrių "Vokiečių Darbo bankas" kuris jau anksčiau turėjo savo skyrių Rygoje. Bankas, įsteigtas nacionalsocializmo laikais, šis vienas didžiausių Vokietijos bankų. Jo metinis balansas pasiekė 3 bilionus markių. Jis įsteigęs savo pagalbinę bankinę instituciją Olandijoje, be to, yra skyrus Belgijoje, Prancūzijoje ir Rumanijoje.

Lietuvoje įsteigtu vokiečių banku, pasak laikraščio, galį pasinaudoti "visi ekonominiai šalininkai". Jis savo kapitalus panaudojantis ir Lietuvos "generališes srities ūkinei naujai santykiams, kuri stovi ypatingai sunkių ūdavinių akivaizdoje".

Kaune buvo sušaukti Lietuvos miškininkai. Vokiečių komiteto valdininkas pareiškė, kad kaip 1942 m. spalio 1 iki kitų metų tos pat dienos turi būti išskirta miškos 3 milijonai kietmetrių, kurių 1,600,000 kietmetrių turėtų būti esąs galimas dalykas, kad kurį reikišią išskirti miškų 600,000 kietmetrių, nes "daugumėms karo sąlygomis negalima kuro reikalavimų padengti importu".

"Kauener Zeitung" (VIII.31) praneša, kad vokiečių ypatingasis teismas Šiauliuose pirma kartą nuteisęs mirties bausme keturis žmones už nelegalių žmonių laikymą.

Joniškio valsčiaus gyventojas Antanas Šaltenis, 42 metų amžiaus, nuteistas mirties bausme už ginklą, kurio jis rengėsis nužudyti vieną moterį. Nuteistas apvogęs nepabėgęs vokiečių komisaro atsisakymo, pagal kurį ginklai turėjo būti atiduoti iki 1. m. balandžio 18 d.

Siaulių gyventojas Kazys Filipiakas, 28 metų, jau anksčiau buvęs teistas sunkiųjų darbų kalėjimu. Jis dviejų moterų buvęs užkultas arklidėje, kur jis turėjęs arklų uodegas, iš kurių gaminęs sepečius. Filipiakas vieną moterį nušovęs, kitą - sužeidęs. Jis nuteistas mirti.

18 metų panevėžietis Julius Cepas pereiną žemą įvykdęs 13 mėnesių ir sužeidęs 12 metų mergaitę. Jam priteista mirties bausmė.

Ylakių valsčiaus gyventojas Antanas Dimas (22 metų amžiaus), pasilikęs be darbo, pradėjęs vagliauti. Jis sužeidęs vieną moterį. Už ginklo laikymą jis turintis nuteistas mirti.

Siaulių valsčiaus gyventojai Juozas Paukštis ir Gasperavičius (vardo nepažymėta) nuteisti po 3 metus sunkiųjų darbų kalėjimo. Jie slaptai papiovė karvę ir norėję ją parduoti Šiaulių ghetto. Tikslai ta aplinkybė, kad jie savo nusikaltimo nesuakubė įvykdyti, "išgelbėjo juos nuo mirties bausmės".

Pranas Stankus iš Mažeikių apskritys gavo 3 metus sunkiųjų darbų kalėjimo už slapta teiktos ir dviejų kiaulių paplovimą.

Jonas Plienys ir Robertas Petkauskas iš Mažeikių apskritys nuteisti po pusantų metų sunkiųjų darbų kalėjimo už gyvulių paplovimą.

Vokiečių ypatingasis teismas Rygoje tris žmones nuteisė mirties bausme už spekuliaciją viestu.

"Frankfurter Zeitung", polemizuodamas su anglų vyriausybe dėl jos susitarimų su bolševikais, tiek Pabaltijo valstybes, tiek Lenkiją vadina "buvusiomis valstybėmis" (IX.16)

No. 51 Telefonas Dial 5-1094 WORCESTER, MASS. GRUODZIO 19-tą, 1942 M. Kaina 5 centai VOL. XXIII

ROMMELIO ARMIJA SUSKALDYTA AFRIKOJ

AŠIES PARTNERIAMS NEBESISEKA VISUOSE KARO FRONTUOSE

Kairo, Egiptas, gruodžio 19. — Iš Kairo praneša, kad ašies pajėgos iš Agheila — Afrikos pasitraukė link Tripolio — Tunisijos link. Rommelui besitraukiant su savo armijomis, sąjungiečių pajėgos užėjo iš šono ir perkirtos ašies pajėgas pusiau. Skelbiama, kad Rommelis, Hitlerio nuskirtas generolas Afrikoje, turis iki 60,000 motorizuotos armijos šiaurės Afrikoje. Bet dabar ta armija jau suskaldyta ir neužilgo bus jos dalyk sąjungiečių armijų apsuptos ir paimtos nelaisvėn. Mat, sąjungiečiai yra pasižadėję su sausio pirma diena paimti visą Prancūzijos Šiaurės Afrikos teritoriją, Tunisiją, su jos sostine Tunis, kuris turi virš 200,000 gyventojų; gi pati Tunisija turi virš 2,000,000 gyventojų. Alijantams užkariavus Afriką, pasilikis jų kontrolėje ir vidurinėms Juros iš kur sąjungiečiams atsidadys kelias veržtis Italijon ar bile ašies kontroliuojamoje Balkanų teritorijon.

KAINŲ ADMINISTRATORIUS HENDERSON REZIGNAVO

Washington, D. C. — Leon Henderson įteikė savo rezignaciją Prez. Rooseveltui kaip OPA administratorius iš priežasties nesveikatos. Prezidentas priėmė rezignaciją su apgailestavimu. Apie Hendersono rezignaciją jau prieš savaitę pradėjo platintis gandai. Sostinėje manoma, kad Hendersono vietą užims senatorius Prentiss M. Brown, iš Michigan valstijos.

LOS ANGELES. — W. B. Hale išrado naują kulkosvaidį, kuris daug daugiau gali žmonių išmušti negu vokiečių naujas išradimas; su vokiečių naujuoju išradimu galima iššauti 3,000 kulku į minutę, gi su Halo išradimu galima iššauti 12,000 kulku į 60 sekundų.

BERLYNAS. — Nacių spauda paduoda apie nuskandinimą 18-ką alijantų laivų ir vieno naikintojo, kurių tonazas išnešas iki 98,000 tonų. Tačiau naciai nepaduoda laivų skandavimo datos.

WORCESTER, MASS. — Leland Stowe, žymus karo korespondentas, autorius ir buvęs Worcester Telegram štabo narys, jau sugryžo iš Rusijos fronto, per Libiją, perskridamas iš ten į New Yorką. Jisai yra iš Southbury Conn., bet dabar gyvena netoli New Yorko. Jo žmona, dr. Birutė Bernotaitė Stowe, yra gerai žinoma tarp vietinių lietuvių. Leland Stowe laimėjo Pulitzer dovaną 1930 metais už savo raštus užsieny. Leland Stowe Worcesterly kalbės sausio 5-tą dieną, Bancroft viešbuty, laike vakarienės, kurią ruošia Ekonomiškas Klubas.

ČILĖ, Pietinės Amerikos respublika nutraukia diplomatinis ryšius su ašia. Žinia atėjo iš Argentinos ir nėra patvirtinta. Bet jei tai būtų faktas, tai tik liktusi vienintelė vakarų pusritulio respublika, kuri dar turi diplomatinis ryšius su ašim — Vokietija, Japonija ir Italija. Tosios respublikos vardas yra — Argentina.

AMERIKOS LIETUVIO KALENDORIAI jau baigiami daryti. Visi laikraščio skaitytojai naujai užsirašę ar pasinaujinę savo prenumeratą už 1943 metus, gaus tą kalendorių DOVANAI! Siųsdami pinigus už prenumeratą, pridėkite 10c ekstra kalendoriaus persiuntimo lėšoms padengti.

AMERIKOS LIETUVIO prenumerata \$2.00 metams; \$3.00 užsirašant laikraštį ant dviejų metų. Adresuokite: Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

ATVIRUTĖS — Amerikos Lietuvis krautuvėje rasite pilną pasirinkimą Kalėdinių Lietuviškų ir Angliškų atviručių, Lietuviškų Rekordų, Končiaus ir Baranausko Bitynų medaus, ir įvairaus turinio knygų. Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon Street — Worcester, Mass.

GASOLINO PARDAVIMAS RYTINĖSE VALSTIJOSE APRUBEŽIUOTAS

Washington, D. C. — Pralino pardavimas yra dar dedant penktadienį, visos daugiau suvaržytas. Prezidentas Rooseveltas pareiškė, kad gasolino pardavimo suspendavimas yra tik liglaikinas. Jisai išaiškino, kad reikia kuogreičiausia pasiūsti gasolino visokiems galimais budais į Vakarinę Afriką, Amerikos kariams. Gasolinas iš rytinio pakraščio greičiau pasieks Afriką negu iš Texas.

ARMIJA IR LAIVYNAS MOBILIZUOS KOLEGIJAS IR UNIVERSITETUS KARO LAIMEJIMO TIKSLAMS

Washington, D. C. — Armija ir Laivynas paskelbė savo planus mobilizuoti 200 iki 300 kolegijų ir universitetų del lavinimo vyrų ginkluotose jėgose. Jau visi planai padaryta ir telieka tik kolegijoms pasirašyti, kad ateities militariški specialistai pradėtų jas lankyti. Vienok kaikuriuos kolegijos ir universitetai išreiškė priešingumą šiam planui, kadangi Armija vietoj profesorių rengiasi skirti kareivius del specializuotų karo pratimų.

SEKRETORIUS STIMSON PRIPAZINO, kad toks žingsnis plačiai liglaikinai suspenduos programas.

AMERIKOS LIETUVIO KALENDORIAI jau baigiami daryti. Visi laikraščio skaitytojai naujai užsirašę ar pasinaujinę savo prenumeratą už 1943 metus, gaus tą kalendorių DOVANAI! Siųsdami pinigus už prenumeratą, pridėkite 10c ekstra kalendoriaus persiuntimo lėšoms padengti.

AMERIKOS LIETUVIO prenumerata \$2.00 metams; \$3.00 užsirašant laikraštį ant dviejų metų. Adresuokite: Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

ATVIRUTĖS — Amerikos Lietuvis krautuvėje rasite pilną pasirinkimą Kalėdinių Lietuviškų ir Angliškų atviručių, Lietuviškų Rekordų, Končiaus ir Baranausko Bitynų medaus, ir įvairaus turinio knygų. Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon Street — Worcester, Mass.

LIETUVIAI AMERIKOJ

HARTFORD, CONN.

KLUBIEČIŲ METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS JAU ARTI; NARIAI SUSIRUPINĘ VIRŠININKŲ IŠRINKIMU IR KONSTITUCIJOS PAPILDYMU.

Pastaruoju laiku paplito gandas, kad buvęs liet. pil. pašalpinio klubo pirm. p. Pilkauskas atsiskaikant kandidatui ir pirminko urėdą, daug narių susidomėjo ir nerymanti pradėjo, nes dabartinis klubo pirm. p. Pilkauskas svarbią rolę lošią klubo vadovybėje, daug klube dirba su pasiūlymų, tai žmogus turintis genialias budo savybes, sumanus, praktiškai nusiteikęs ir daugumos narių labai vertinamas kaip vadovas, daug laimėjimų klubui pasiekęs per pastarąsias kelias metus, jis yra vienas iš steigėjų klubo rumų, tokiu vardu narių dauguma nenori netekti, kuomet klubui toks žmogus labai reikalingas vadovybėje.

Šeštadienio vakare, teko man apsilankyti klube ir pasimatyti su pirm. p. Pilkausku, tatau aiškiai paklausiau jo ar tiesa jog jis nežada kandiduoti į pirminko urėdą?

Galutiniai ne esu nusprendęs — pareiškę p. Pilkauskas, deju, esu labai pavargęs ir norėčiau pasilsėti — aiškino jis man. Bet šiuo reikalu pasisakiau klubo direktorių posėdyje, butent, jei būtų tinkamas žmogus mane užvaduoti, aš sutikčiau pasitraukti. Deju, po to daug narių mane pradėjo barti, kiti prašyti ir patarti, kad sutikčiau toliau klubui vadovauti.

Na, gerai, ar pažadėjai jiems? — paklausiau aš p. Pilkausko.

Prisipažinsiu, kad esu lengvasirdis žmogus, tai viena; antra, tiek daug rūpesties ir daro esu paaukojęs klubo steigimui ir jo biznio vedimui kartu su direktoriais ir rupestingais nariais, tatau pagalvojęs rimtai apie klubo ateitį, jo problemas, susilaikiau nuo galutinio nusprendžio, daugelis narių reikalauja, kad kandidatuočiau, galimas dalykas, jeigu tokia jūjų valia, tatau jau daugelį pasisakiau, kad jeigu jeigu nori, vertina mano vadovybę, tai karo metu jūjų prašymą patenkinsiu — kandidatuošiu.

Tai reikią gandai buvo tikrovė jog norėjai atsakyti nuo vadovybės — paklausiau aš p. Pilkausko.

Taip, Tamista — pareiškę p. Pilkauskas, tiesa, kad direktorių posėdyje esu pasisakęs jog norėčiau pasiliuosuoti, bet dabar jau tą savo pareiškimą atšaukiau, nes pamaciau, kad nariai pageidauja ir, kad tikrai laikau už garbę jūjų pageidavimą vertinti.

Puiku! Tamista p. Pilkauskai

suvaizdinai svarbią rolę klubo kurybiniam darbe ir jo vadovybėje — pastebėjau aš jam.

Ačiū už teigiamą jūjų pareiškimą ir vertinimą, bet broli mielas, rimtai vadovaujant, rūpinantis ekonomišku biznio vedimu, tenka labai daug pavargti — skundėsi p. Pilkauskas — susirinkimus direktorių lankyti, kelētą kartų savaitėje klube prižiūrėti tvarkos, dirbti reikia, o pagalbos mažai teaguau, gal deito, kad broliai klubiečiai mano jog nepamainomas, darbštus esu, galiu apsidirbti.

Taip, aš matau, kad Tamista tikrai perdaug dirbi, bet jūgai pasisaukti talkininkus į pagalbą, ar ne? — teiravausi aš.

Taip, aš šaukiu ir prisipažinsiu, kad broliai klubiečiai, rupestingieji nariai padeda man, dirbam kartu ir visiems dirbantiems pakanka darbo, nes po du ir tris vakarus savaitėje šokių norime savo klubo saleje turėti, gi pats klubo administracinis darbas prisideda, tatau pakanka mums visiems darbo.

Bet mano supratimu, Tamista, šiam momente nepamainomas esi. Vargiai klubiečiai ras kitą žmogų su tiek energijos, iniciatyvos ir pasiūlymų, galiu išstėti kai Tamista — pastebėjau aš p. Pilkauski, bet tuom kartu atėję du nariai pašaukė p. Pilkauską ant staiga reikalingos rodos, jis man neatsakė, atsiprašęs skubiai nuėjo reikala atlikti. Pamaniau sau: klubiečiai labai daug pralaimėjimų turėtų jeigu p. Pilkauską savo vadu neisrinktų sekanciam susirinkime. Geras vadas žada gerovę ir gerą tvarką.

Esu kiek laiko atgal pasikalbėjęs ir patyręs p. Pilkausko klubui planus ateities veiklos sumanytus, neabejoju, kad jis savo planus įvykdins jeigu bus išrinktas, tuomet Hartfordo lietuvių klubas tikrai dar labiau pakils lietuvių ir amerikonių visuomenėje savo įtaka, suvaizdins žymiai svarbesnę rolę negu ligi šiol vaidino.

Esu linkęs manyti, kad p. Pilkauskas nepamainomas ir vėl bus išrinktas didelę daugumą balsų, nes jis populiarus, visų narių ir Hartfordo lietuvių godojamas žmogus, retai kuris iš narių bei pašalinių, ypač srovinių lietuvių nėra pastebėjęs kiek kurybinės iniciatyvos ir praktiškos vadovybės p. Pilkauskas yra parodęs Klube.

Sekanciam metiniam susirinkime klubo nariai svarstys siulomą projektą konstitucijos papildymui idant sudarius sąly-

NEWS FACTS by GEORGE

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZ. ANTANAS SMETONA, APLANKĖ PHILA., PA.

Lietuvos Respublikos prezidento, didžiai gerb. p. Antano Smetonos atsilankymas Philadelphia, Pa., lapkričio 27-tą d., 1942 m. yra istorinė diena, del ištikimų Lietuvos sunų-dukterų, kuriu tinkamai įvertina Lietuvos prezidento pasitikimą - priėmimą.

Lietuvos prezidentą pasitikti stotyje buvo rengimo komisijos vyriausybė ir apie pus-šimtis lietuvių vyrų bei moterų. Kaip lietuvių taip ir policija visi laukė su nakantrumu. Praleidus keliolika traukinių vistiek sulaukta ir Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos. Visiem buvo išpuodingas ir jaudinantis nepaprastas džiaugsmas. Prasidėjo nuoširdus prezidento sveikinimas savo ištikimų tautiečių lietuvių. Pasisveikinus, tuojau, policija, garbės sargyba, apsupę garbingą svečią ir buvo lydimas į parupitą Bellevue - Stratford viešbutį. Stotyje, viešbutį keliolika kartų buvo reporterių traukiama prezidento paveikslai. Tik suėjus į viešbučio kambarį, pribuvo reporteriai, žurnalistai. Mandagus žurnalistai paprašė Lietuvos Prezidento atsistėti ir pradėjo prezidento klausinėjimą. Klausinėjimas tęsėsi apie tris ketvirtadį valandos, kurį pats prezidentas anglų kalboje atsakinėjo. Rytmetinėje anglų spaudoje plačiai buvo aprašyta ir paveikslai patalpinta. — Lapkričio, 28-tą dieną buvo vizitas apsilankymas pas miesto majorą p. Samuel, "City Hall." p. majoras - prezidentą labai didingai priėmė, kad kalbos, tarp Lietuvos prezidento ir miesto majoro p. Samuel, užtruko daugiau negu tiktėtasi. Taip kad iš abiejų matėsi maloni ir jauki šypsena, pasikalbėjime apie pusę valandos. Atsiveikinant, Lietuvos prezidentui su miesto majoru ir buvo traukiama paveikslai. Prie to, Lietuvos prezidentas pasirašė į Miesto, City Hall lankytojų knygą savo vardą, pavadė, kurs pasiliks istorinis Simbolis. Apleidus City Hall, Sargybos - policijos lydimas, svečias aplankė Laisvės Salę — Inde-

pendence Hall, Laisvės Varpą. Policija labai mandagiai, Lietuvos prezidentą po ranką visą aukštį išvedžiojo ir apipasaškojo visą istorinį įvykį nuo kovos laiku, pirmojo Amerikos prezidento George Washingtono. — Po to buvo nulydėta į Betsy Ross House - namą, kur pirmoji Amerikos žvaigždėta vėliava padaryta. Tame name vėl buvo mandagumas, nuo pirmojo ligi aukštutinės po visus kambarius išrodė senovės istorinius rakančius ir kitokių istorinių užsilikusių, senovės daiktų, kurie buvo vartojami. Net vaikų darželius matėsi. Lapkričio 29-tą d. Lietuvos prezidentas, 10-tą valandą Šv. Petro ir Povilo - Katedro buvo iškilmingai priimtas, net specialiai su kaspainis užtraukta sėdynės, del prezidento, ir su prezidentu dalyvausios po vadovybę Juozo Kavaliausko delegatus, visi išklusė mišias. Net, ir pamokslas pritaikytas, pamokslė kalbama apie nuskraustu tautų vargus, ir pergalę.

Lapkričio mėnesio 29-tą d. 2:30 po pietų įvyko Lietuvių Muzikalė salėj prakalbos. Lietuvos Respublikos prezidentas p. A. Smetona, miesto majoras p. Samuel, ir kiti delegacijos, ir miesto garbės sargybos lydimi pribuvo pažymėtu laiku. Lyros choras vadovybėje, p. Norkaus sugiedojo pasitikimui garbės svečių pagarbai, dainų. Programos vedėju buvo adv. Šlikas. Kalbas pasakė: Miesto majoras, Mr. Samuel, Lietuvos prezidento sekretorius, ponas Karpius, (Dirvos Redaktorius); "Vienybės" redaktorius, p. Juobas Tysliava ir Lietuvos prezidentas p. Antanas Smetona. Į pastarąjį, visų buvo mintys kreiptos, kad kūr nors išgirdus. Buvo pasakyta džiuginančių, ir liudėsio žodžių. Džiuginanti, tai tą: "Kad, Rusija - Leninas, davė ir pripažino Lietuvos Laisvą ir Nepriklausomą valstybę, kur ir taikos pasirašyta su Rusijos delegacijomis; taip-pat ir nuo Lietuvos." Vėl sakė liudėsio kalba: "Kad stotus kitai Rosijos valdžiai, atėmė, sulaužė, pasirašymą ir nori panaikyti Lietuvos Nepriklausomybę." Buvo labai džiugu, kad publikos tiek daug prisirinko, pilnutėlė Muzikalė Salė, apskaičiuojama apie 2,000 žmonių. Pasirodė visi susipratę lietuviai, visi mandagiai - tyliai užsilakė, visų - kalbėtojų kalbos išklaustos, priimtos aploclismentais. Amerikos Raudono Kryžiaus Nau-

dai aukų surinkta \$537. su centais. Rašant šiuos žodžius, dar neteko žinoti apie išlaidas. Nutarta iš surinktų Amerikos Raudono Kryžiaus aukų padengti išlaidas, o likusi suma bus priduta, kokiam tikslui rinkta. Manoma, kad atliks virš \$400.00 del Amerikos R. Kryžiaus.

Lapkričio (Nov.) 29 d., Lietuvos prez. Antano Smetonos pagerbimui bankietas labai buvo šaunus. Nesitikėta to kas įvyko. Svečių prie garbės stalo prisipildė puikliausiai. Garbės Sargyba prie galų stalo iš užpakali stovėjo visą laiką. Skanūs bankieto valgius baigus, buvo trumpa bet labai įvairi programa. Kalbas pasakė: Prof. A. Senn, Jo Eks. prezidentas A. Smetona, dėkdamas prof. Senn, philadelphiečiams lietuviams su labai gražiais atatinkamais pareiškimais. Pajvairino, musų tautietė p-lė F. Ausevičiūtė su savo mokiniiais scenos mėgėjais - artistais: Stanislovas Križinauskas, Pranas Kelminskas, Alfonsas Šidlauskas, Irena Kavaliauskaitė (pijanistė), ir šokiškė - dainininkė Loretta Kavaliauskaitė. Prie to, buvo pasiulymas užsirašyti, karu bonų. Ant tiek baliaus svečiai susipratę remti Ameriką, kad būtų pergalėtoja. Kares Bonų užsirašė už \$17.500-50. dolerių. Vedėju - Toastmaster buvo J. Kavaliauskas, visiem padėjo, ir tuom vakaras užsibaigė. Išeinant, Lietuvos prezidento daug sveikino.

Pirmadienį, lapkričio m., 30-tą d., Lietuvos Prezidentas, delegatu - komisijos lydimas, vizitavo Kardinolą. Nuvaziavus pas Jo Eminenciją Kardinolą Daugherty, 18-th and Summer St. Phila., Pa. Tuojau įeinant prie durų nutraukė paveikslai. Suėjus į Kardinolo kanceliariją, susitikus su Kardinolu vėl buvo traukiama paveikslai Jo Eks. Kardinolo ir Lietuvos prezidento, abudu sykiu. Labai malonus buvo pasikalbėjimas Kardinolo su Lietuvos prezidentu. Buvo pareikšta, kad Lietuva sudaro 80% katalikai. Pas Kardinolą, kanceliarijoje, Lietuvos prezidento pasikalbėjimas emė laiko apie valandą. Baigiant, buvo atsiveikimas tikybiniu atžvilgiu. Kardinolą - advokatas, palydėjo sykiu, su lietuvių delegacija Lietuvos prezidentu Antanas Smetona ant stoties, ir tuomi buvo apie 12-tą valandą dieną paskutinis atsiveikimas su Lietuvos Respublikos prezidentu A. Smetona. Sudiev, ir nuoširdus linkėjimai kelionėje, ant visados.

Kvietimo - pasitikimo komisija sudarė pirmutiniai, sekantys: Sumanytojai, Juozas Gustis, K. Zemaitis. Pirmininkas, W. Poškas - Paschall, Vice-pirmininkas K. Žadeika, Sekretorius, J. Gustis, Išdininkas, K. Zemaitis. Visą svarbiausį - reikalingiausią darbą atliko, ponai Kavaliauskai. Į susirinkimą patarėjų lankėsi apie 20 asmenų. Visa garbė priklauso suminėtiems komitetu nariams. Lai gyvuoja Lietuva ir ištikimi Lietuvos kovotojai.

Vienas iš Komisijos K. D.

LINKSMŲ KALEDŲ SVENCIŲ

— Ir —

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

SEARS ROEBUCK & CO.

Worcester, Mass.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Biednuomenei už Nupigintą Kainą
KOPLYCIA DYKAI
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
340 Harding Street WORCESTER, MASS. Tel. 5-5888

LOST

Lost, a cough due to a cold—thanks to the soothing action of Smith Brothers Cough Drops. Smith Bros. Cough Drops contain a special blend of medicinal ingredients, blended with prescription care. And they still cost only 5¢ a box. Yes, a nickel checks that tickle.

SMITH BROS. COUGH DROPS
BLACK OR MENTHOL—5¢

Getting Up Nights Makes Many Feel Old

Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Nights, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankles, Rheumatic Pains, Burning, scanty or frequent passages? If so, remember that your Kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-systemic Kidney and Bladder troubles—in such cases Cystex (a physician's prescription) usually gives prompt and joyful relief by helping the Kidneys flush out poisonous excess acids and wastes. You have everything to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-clad guarantee wrapped around each package assures a refund of your money on return of empty package unless fully satisfied. Don't take chances on any Kidney medicine that is not guaranteed. Don't delay. Get Cystex (50¢-text) from your druggist today. The guaranteed relief that Cystex protects you.

Cystex
Helps flush kidneys, protects you.

Acid Indigestion

Relieved in 5 minutes or double your money back

When excess stomach acid causes painful, suffocating gas, sour stomach and heartburn, doctors usually prescribe the fastest-acting medicine known for symptomatic relief—medicines like those in Bell's-Lemon Juice. No laxative. Bell's-Lemon Juice brings comfort in a 50¢ or double your money back on return of bottle to us. 25¢ at all druggists.

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS

Money Back—If This Recipe Fails

Good news travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain—have found that by adding two table-spoonfuls of Allenru to one table-spoonful of Lemon Juice in a glass of water, they get faster relief for the aches and pains caused by rheumatism, lumbago.

It's no surprise either, for Allenru is a 15 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—it does not help your money back. What could be better? Get Allenru today at any live druggist. Only 85 cents—Do it Now.

STOP Scratching It May Cause Infection

For quick relief from itching caused by eczema, athlete's foot, scabies, pimples and other itching conditions, use pure, cooling, medicated, liquid D. D. D. PRESCRIPTION. A doctor's formula. Greaseless and stainless. Soothes, comforts and quickly calms intense itching. 35¢ trial bottle provided, or money back. Don't suffer. Ask your druggist today for D. D. D. PRESCRIPTION.

gas priėmimui naujus socialinius narius — draugovės narius įvedant naują narių skyrių kuriame būtų priimami nariai abiejų lyčių, vyrai ir moteris kaipo draugovės nariai nepriklausanti prie pašalpos skyriaus. Šio sumanyto iniciatoriai aiškina, kad sudarius sąlygas draugovės narių priėmimui, padaugėtų narių skaičius ir pakiltų veikla, kultūrinė ir socialinė ir padidėtų klubo biznis keleriopai, nes atsirastų daug tokių socialinių narių kurie savo iniciatyva, kilniais sumanymais prisidėtų prie klubo veiklos praplėtimo ir klubo įturtinimo bei būtų galimybės padaryti klubą pilnutėliu centru kuriame susikaupimas lietuvių vyrų ir moterų žymiai stiprintų klubą keleriopais atžvilgiais.

Šis konstitucijinis klausimas bus svarstomas metiniam susirinkime ir daug narių mano, kad bus daugumos balsais priimtas. Šių konstitucijinių papildymų labai suinteresuotas klubo pirm. p. Pilkauskas ir kelėtas direktorių.

"A L" Reporteris MC.

RADIO

Amerikos Lietuvių Radio Draugija, vad., Juozui Ginkui, minėdami dešimts metų sukaktuves oro bangomis, perduos dešimtą Kučių radio programą.

Programoje bus specialii giesmių, dainų ir muzikos. Dalyvaus Violetos Tamkiūtės kvartetas, Adomo Jezavito Ensamblis ir Jurgis Dirginčius prie vargonų. Minėta speciali Lietuviška radio programa bus perduota ketvirtadienį, gruodžio 31 d. nuo 7 v. v., iki 8-tą, per WWRL — 1600 kc. Programos direktorius — J. P. Ginkus, muzikos vedėjas, buvęs Lietuvos stipendininkas, Kauno Konservatorijos studentas, Adomas Jezavitas, pranešėja, Miss Josephine.

1) Kurio tuvių Tautin jai mažą, ku
2) Ar reik steigti Lietu mitetą, kur riauybės p visam nepu
Bendr

Pasitikėji srovij vada kitiems pac kai paspaus ruzs tautos ir sudarys kai įsteigs tuomet jie rialinę para ruzs visuom neorovinių grupių. Tok gumos Am liandies žm Tatai pat organizacijū ir siekti ta dradarbiav rimo. Laik vinius ginč klame labai komet m laisvės kl nepriklaus omas mus vadų ant s ruzs srovini ra niekis tautos gvy: TUVOS RES ATVA kime, kad priklausom tuomet vis vėl politli

Yearly subsc: One half ye
Amerikos Lit
Metinė prem: Pasių metų numerato
Office
DR. K. F. ŽIN
VERTI DEM NASI SUI AUTORIT NE AMER LIETUVOS nos svarbios letuviams, metu į Amer Lietuvos keli a, kaip mes, ap šiol Lietu kade neparod politines veil vergi lietuv. geros pasis likimo klausi vimo reikalai tik užsienyri lkoje gyven. Tatai Dr. I čiai katalikų ir Amerikoje, "DARBININ ay pakėlė vadavimo pr lutniskai, j irovimus gur tuvių apatų teikimą linkt ty ir organiz pastebėjo, l čiai lietuvių samonėje, ta rėms poutika nepraktiška, klame klausi labai teising. mes katalik dauguma ka ir kitų srov rovinę polit fondus. Sis li bejonės priv Pakštą pasi starytas, vis štai ką jis s
1) Kurio tuvių Tautin jai mažą, ku
2) Ar reik steigti Lietu mitetą, kur riauybės p visam nepu
Bendr

A. Lankinikas, (LANKENNER) LIETUVIS GYDYTOJAS

A. Vaisnora, (VEIKSNER) LIETUVIS GYDYTOJAS

r. Larivien Porous Plaster

Mothersills

Oriental Cream

Watch Your Kidneys

JOANS PILLS

SVENČIŲ

J METU

K & CO.

VINSKAS KTORIUS ir Naktį

dojimo Istaiga

AMERIKOS LIETUVIS The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. \$2.00 in Foreign Countries \$2.50 One half year \$1.10 One Half Year \$1.50 Single Copies 5 cents

Amerikos Lietuvių savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. \$2.00 Užsieniuose—Lietuvoj \$2.50 Pusei metų \$1.10 Atskiras numeris 5 centai

Prenumerata pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. Klausitis

DR. K. PAKŠTO PASIŪLYMAI IR NORAS ŽINOTI AMERIKOS LIETUVIŲ NUOMONĘ

VERTI DEMESIO SIAME MOMENTE. DR. K. PAKŠTAS RUPINASI SUDARYMU LIETUVOS VYRIAUSYBĖS, LIETUVIŲ AUTORITETINGO KOMITETO IR NORI PATIRTI NUOMONĘ AMERIKOS LIET. — AR REIKALINGA VYRIAUSYBĖ?

LIETUVOS vadavimo problemos svarbios mums, Amerikos lietuviams, svarbios ir karo metu Ameriką atbėgusiems iš Lietuvos keliems pabėgėliams. Dė... kaip mes, taip šie pabėgėliai... šiol Lietuvos vadavimo reikalai neparodė jokios rimtos politinės veiklos, o Lietuvos pavirgti lietuviai neturi sąlygų ir progos pasisakyti savo krašto likimo klausimu, Lietuvos vadavimo reikalais tegali pasisakyti tik užsienių lietuviai, ypač Amerikoje gyvenanti.

Tatai Dr. Kazys Pakštas, žymus katalikų veikėjas Lietuvoje ir Amerikoje, pastaruoju laiku "DARBININKE" ilgokam straipsny pakėlė klausimą Lietuvos vadavimo problemų nors paviršutiniškai, jis prisiminė lietuvių srovinius gincus, Amerikos lietuvių apatiją ir nepalankų nusiteikimą linkiui srovinių vadų gincų ir organizuojamų fondų. Jis pastebėjo, kad nors amerikiečiai lietuviai mažai politiškai ir sąmonėje, tačiau žino, kad įsivertinti politika Lietuvos vadavimui nepapraktiška, gerovės nežada. Šiame klausime Dr. K. Pakštas laikosi teisingai vaduojasi, budamas katalikų vadų, jis žino kaip dauguma katalikų žiūri į savo ir kitų srovinių vadų gincus ir srovinę politiką bei srovinius fondus. Šis liudnas faktas, be abejonės priverst gerb. Dr. K. Pakštą pasisakyti kritiškai.

Dr. K. Pakštas savo straipsnio galia kelia klausimą ar reikia sudaryti Lietuvos vyriausybę Amerikoje, ar kokį autoritetingą komitetą, kuris turėtų visų lietuvių pasitikėjimą, gautų pinigų ir moralinę paramą ir galėtų Lietuvos vadavimui reikalais rūpintis. Jo pasiūlymas nekonkretiško formoje, paklausimu patstatytas, visgi vertas dėmesio. Štai ką jis sako:

1) Kurio būdu praplėsti Lietuvos Tautinę Tarybą ir įsteigti jai mažą, kuklų ofisą? 2) Ar reikia ir kurio būdu įsteigti Lietuvos Egzekutivų Komitetą, kuris eitų Lietuvos vyriausybės pareigas ir vadovautų visam nepriklausomybės sąju-

karjierių progos pražus. Lietuvos Vadavimo Reikalai Svarbesni Už Srovinius Reikalus ir Idealus. Be nepriklausomos Lietuvos, srovinė politika ir srovinės idėjos yra be reikšmės ir svarbos. Be Lietuvos nepriklausomybės grėsia mūs tautai pavojus.

Bandras Tarpsrovinis Rimtas Darbas Galėtų Buti Pasekmingas

Pasitikėjimas bus tik tada kai srovinių vadai suvažiuos ir vieni kitiems paduos dešinę, lietuviškai paspaus, bendrai apsvartys mūs tautos politines problemas ir sudarys bendrą komitetą ir jį įsteigs tarpsrovinį fondą, komitetą, kuris gaus moralinę, materialinę paramą ir pasitikėjimą mūs visuomenės — iš srovinių ir srovinių Amerikos lietuvių grupių. Tokia yra nuomonė daugumos Amerikos lietuvių — mūs liaudies žmonių.

Tatai patartina mūs parapijų, organizacijų vadams pagalvoti ir siekti tautinės vienybės, bendradarbiavimo, broliško susitarimo. Laikas padėti į šalį srovinius gincus, srovinę politiką, šiuo metu labai svarbiu momente, žinome mūs tautos politinės laisvės klausimas ir Lietuvos nepriklausomybės klausimas statomas mūs kaimyniškų tautų vadų ant svarstyklių. Visi kiti mūs sroviniai reikalai, idealai yra niekis palyginus su mūs tautos gyvybiniu idealu — LIETUVOS NEPRIKLAIMSOMYBES ATVADAVIMU. Nepamirškime, kad jei mes Lietuvos nepriklausomybės neatvaduotume, komitet visų srovinių idealai, srovinė politika ir srovinių vadų

AN INTERRUPTED PARADE!

Ar Reikalinga Steigti Lietuvos Vyriausybę?

Mano nuomonė šiame klausime: jeigu tikrai Valstybės Departamentas sutiktų pripažinti Amerikoje steigiamą Lietuvos vyriausybę, tai būtų reikalinga kogneciūsa įsteigti. O pripažinimo teisę, rodos galėtume gauti, nes ugi šiol Lietuvos pasivertė pareigūnai laisvoni teisėtai Amerikoje, tuomet jau yra aišku, kad šv. Kestubikos vyriausybė palanki Lietuvai.

Tiktai turėdami Lietuvos laikinąją vyriausybę Amerikoje, galėsime visi ją remti, jos veiklą pasitkėti ir pasiekti tikslą. O jeigu rūpinimes, vienuomenis pastangomis sieksime vyriausybės sudarymo, tai aišku, kad gausime vyriausybę palaikyti Amerikoje. Gamte tam tiksiu turėti bendrą fondą, kurį mūs visuomenė remt labai nuosėdžiai. Tokia nuomonė esu patyręs kolonijose daugumos lietuvių visų srovinių pasekėjų.

Dabar gi kaip gamte vyriausybę įsteigti? Kokią būdą ją palaikysim? Šį klausimą paaučia Dr. Pakštas atsiklausdamas Amerikos lietuvių.

Man rodos, kad LTT, kurią įsteigė burenis iš Lietuvos atvykusių pabėgėlių, neganėtina įsteigti ir ją praplėsti bus neįmanoma bei jos veiklą suderinti su amerikiečių veikla. Man rodos, kad but praktiška Amerikos lietuvių parapijų, organizacijų, spaudos organų vadams suvažiuoti ir įsteigti laikinąjį komitetą, kuris turėtų susidėti iš visų srovinių sutinkančių su mūs tautos žmonių troškimais

GINKLO DRAUGAI (Iš Netolimos Praeities)

Gyvenimas taip greitai bėga, Vai bėga laikas kaip sapnai, Žiūrėk jau pusė amžiaus miega; Atsiminimais vien matai...

Atsimenu kaip kartu jojom, Su tavim drauge, Vilniaus link! Kaip kartu fronte mes kovojom, Kaip nugalėjom — atsimini!

Ir vėl rytus aptraukė rukai, Vilniaus krašte nėra giedros; Musų žemelei lizdą sukas; Oras bausis ant visados...

Norėčiau, kol stipri krutinė Su tavim drauge kovon joti, Norėčiau, kol širdis plieninė — Dar Vilniaus kraštą atvaduoti!

Kviesčiau Tave į pulką naują, Lėkčiau, kaip vėselas laukais; Gyvenimas štai nejuokauja; Jojam, kol esam milžinai!...

Vikt. Tatarėlis

BIRUTĖ E. C. RUPKAITĖ

Aukštosios mokyklos studentė ir talentinga dainininkė, su dramatiška soprano balsu.

Tai yra jaunutė mūsų tautos dainos meno prožiba - Katkauskaitės, štoskiutės ir kitų dainos talentų gamtos apdovanoata mergaitė, bus nti operos laktūtė.

Lietuvių kolonijų veikėjai turėtų jos dainos talentą paremti ir savo koncertiniuose parengimuose suteikti jai progą sužavėti publiką savo dramo - soprano balsu.

Adresas: Miss. Birutė Rupkaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

rainos reicho komisariatus' Ministerija savo veikimo pagrindin padėjusi dėsnį, kad "Rytų erdvė" nesanti vienalytė sąvoka; šioje erdveje gyvenančios gausingos tautos, kurios viena nuo kitos skiriasi. Ministerija galvojanti "ne biurokratiškai". Ji auklėjanti "naują vokiečių tautos vadovybės kadra", kuris sugebąs spręsti visus, nors ir sunkiausius, uždavinius. Vokiečių jaunimui atsiveria galimūmai, apie kuriuos jis ankščiau tegalėjęs svajoti.

Pirmas ministerijos uždavinys buvęs "mobilizuoti visas pajėgas" karo vedimo reikalams. Tam tarnauja ir "šimtai tukstančių Rytų darbininkų", kurie dirbą Vokietijoje. Ministerija kiekvienai "Rytų tautai" suradusi "Psichologiškai teisingas" valdymo formas...

Baigdamas, autorius sako, kad vokiečių tauta pagaliau gavusi "alsavimo erdvę, kuri reikalinga jos gyvybei". Niekada savo istorijoje vokiečių tauta nestovėjusi tokių "milžiniškų uždavinių" akivaizdoje. Žvilgsnis nuolat esąs nukreptas į "laisvą, nepriklausomą, sujungtą ir autarkinę Europą, kuri Adolfo Hitlerio vadovybėje turės Rytuose erdvę kvėpavimui, savo gyvenimo garantavimui ir kur ji galės pritaikyti savo kurybinę galią".

MALONĖKITE atsiminti, kad Kalėdos ir Nauji Metai nėra šventės del ginkluotų Tarnybų ir Karo Pašaukimai Vis Turi Pirmą Vietą.

NEŠAUKITE karinių veikimų centrus, ypač Washington ar Pietines Valstijas ar Tolimas Vakarines Valstijas.

ŠAUKITE ilgą tolumą tik kai jaučiate, kad butinai reikalinga ir tada kalbėkite labai trumpai.

ILGO TOLUMO linijos tuo laiku gali buti užimtos su svarbiais Armijos, Lavinyno ar Karo Gamybos susisiekimais, todėl Jusų pašaukimas gali buti ilgai ir neišvengiamai sutrukdytas.

LAIKE ŠVENČIŲ telefono linijos bus ypatingai užimtos su karinių tarnybų vyriškių pašaukimais, kurie norės pašaukti savo namus. Mes tikime, kad sutinkate su mumis, kad per šias Kalėdas, ilgo tolumo linijos priklausos mūsų Ginkluotom Jėgom.

NEW ENGLAND TELEPHONE & TELEGRAPH CO.

TRUMPAS LIETUVIŲ TAUTOS ISTORIJOS APRAŠYMAS 1,000 METŲ ATGAL IR DABAR

LIETUVOS GIMINIŲ GYVENAMOSIOS VIETOS. Nuo neatmenamų laikų lietuvių kilmės giminės, patys lietuviai aukštaičiai ir žemaičiai, prusai, jotvingiai, latviai ir k. gyvena plačioje lygumoje, pro kurią teka Visla, Nemunas ir Daugava su savo įtakais. Rytuose jie buvo užėmę žemes, kuriose prasideda Dnepro, Volgos ir Dauguvos upės.

KAIMYNAI. Seniausiais mums žinomais lietuvių kaimynais buvo slavai ir finai. Slavai gyveno netoli Karpatų kalnų. Priekartinis kraštas yra laikomas slavų protėvyne. Iš čia, pradėjus šestuoju šimtmečiu po Kristaus gimimo, dalis slavų tautos ėmė plėstis į rytus, leidamosi upėmis, kurios prasideda, Karpatų kalnuose. Pasiekę Dnepro, slavai, vadinami rytų slavais, ėmė keltis pačiu Dnepru ir jo įtakomis į šiaurę.

PIRMIEJI LIETUVIŲ IR SLAVŲ SUSIRĖMIMAI. Pakeliui jie susidūrė su lietuvių ir suomių giminėmis. Prieistoriniais laikais prasidėjo kovos tarp rytų slavų ir lietuvių. Lietuviai tapo suskaldyti. Viena jų dalis pasiliko rytuose, Okos upyne, ir ilgainiui išnyko susilieję su slavais, kita dalis tapo atstumta nuo Dnepro daugiau į vakarus. Jei iš pradžių lietuvių giminės turėjo savo kaimynais slavus tik pietvakarinėje dalyje, tai ilgainiui jos buvo slavų apsuptos iš trijų pusių.

LIETUVIŲ IR SLAVŲ SAVITARPIŠKOJI ĮTAKA. Kovos ir kaimyniškas gyvenimas paveikė ir lietuvių ir slavus. Tą patį pasireiškė daugiausia kalboje, kaip lietuvių kalboje yra randami slavų, taip slavų kalboje randami lietuvių žodžiai.

SENOVĖS LIETUVOS GAMTOS VAIZDAS. Lietuvių giminės nuo seniausių laikų gyveno Baltijos pajuryje. Jų kraštas buvo pilnas pelkių, ežerų, upių. Gyventi tegalima buvo kalneliuose, išskirtus juose medžius, ar tokiose pakiliose vietose, kurios visiškai nebuvo apžėlusios medžiais. Tik kalneliuose yra pasilikę senovės lietuvių pėdsakai.

GYVENTOJŲ UŽSIĖMIMAS SENIAUSIAIS LAIKAIS. Iš jų sužinota, kad senovės lietuvių buvo verstasi žemės dirbimu, gyvulių auginimu, medžiojimu, bitininkyste ir žvejyba. Iš šio matyti, kad pragyvenimo šaltiniai buvo tokios pat rūšies, kaip ir dabar, pasikeitė tik atskirų pragyvenimo šaltinių reliatyvišką reikšmę. Gyveną kaimynystėje su lietuvišiais slavai nebuvo kultūriškai aukščiau pakilę už lietuvius. Tą patį galima pasakyti ir apie skandinavus, kurie gyveno kitapus jūrų ir kurie, prijunkę prie plaukymo, ne retai atplaukdavo lietuvių gyvenamą kraštą.

PREKYBA GINTARU. Kitados prieš Kristaus gimimą ir pirmaisiais amžiais po Jo gimimo atvažiuodavo į Baltijos pajūrį pirkliai gintaro parsivežti. Vėliai, kada garsi Romos valstybė buvo germanų tautų sugriauta, pamažu pranyko senoji kultura, sumažėjo žmonių grožio ir patogumų reikalavimai ir gintaras pasidarė nereikalingas.

SUNKIOS KULTURAI PLĖSTIS SĄLYGOS. Kultura tarp žmonių sklaidžiasi bendravimo dėka. Lietuvių gyvenamoji šalis sunkiai prieinama ir neturinti brangių metalų nieko prieš neįtraukė; svetimšalis čia buvo labai retas visiškai pripuolamai pasitaikęs svečias. Patys gyventojai turį pas save visa, kas buvo reikalinga jiems maitintis ir dengtis nebūvo linkę ieškoti laimės svetur. Todėl lietuvių ekonominiai ir socialiniai santykiai galėjo plėstis savaime be žymesnės svetimųjų įtakos.

VISUOMENĖS LIETUVIŲ SANTVARKA. Lietuviai gyveno kiltimis, kurios susidarydavo iš artimiausių giminaičių. Kilčių vadu buvo dažniausiai pats seniausias giminės narys, patriotas, kuris tvarkė giminaičių reikalus, juos tiesė, paskirdavo darbus ir dalijo tarp jų darbo vaisius.

VISUOMENINIAI SKIRTUMAI. Pačių giminaičių tarpe nebuvo lygybės. Nebuvo taip pat lygybės ir tarp atskirų kilčių. Jų vienos buvo gausingesnės, stipresnės, turtingesnės, kitos mažesnės silpnesnės, vargingesnės. Dėl patogių apsigyventi arba verslui vietų tarp atskirų kilčių ėjo kovos, kurių metu buvo imami belaisviai ir paverčiami vergais. Kiltis įsigijusi vergų galėjo stiprėti išnaudodama jų darbą. Vergai bei abejo perėdavo kilčių vadų žinion ir virdavo jų tarnais. Asmenys, turį daugiau tokių tarnų, vis aukščiau ir neprieinamiau iškilavo pačiose kiltyse. Vienos kurios organizacijos, jungiančios visas lietuvių kilmės gimines ilgai nebuvo, nes nebuvo reikalo ją sudaryti.

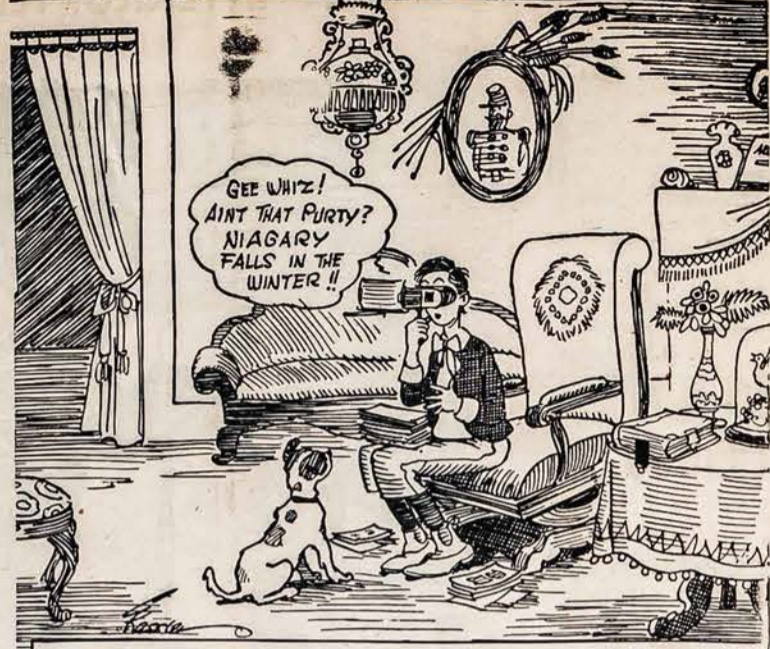
RYTŲ SLAVŲ VALSTYBIŲ KURIMASIS. Pradėjus IX šimtmečio pabaigą, kaimyniškuose slavuose ėmė kurtis valstybės su šiaurės normanų kilmės kunigaikščiais priešaky. Kunigaikščiai buvo kariškų organizacijų vadai, kurie drauge plėšė gyventojus ir grobį vežė pardavinėti.

RUSŲ KUNIGAİKŠČIŲ VEIKSMAS. Nesitenkindami vieną kartą paimtu grobiu ir norėdami turėti nuolatinį pajamų šaltinį, jie apėdavo nugalėtusius gyventojus duoklėmis ir reikalavė iš jų užmokėsio už savo teismą.

LIETUVIŲ GIMINIŲ PUOLIMAI. Rytų slavų kunigaikščiai įsikūrė IX šimt. pabaigoje Kijeve. X — XI šimtmečiais jie puldinėjo ir lietuvių gimines, lietuvius aukštaičius ir jotvingius ir reikalavė iš jų duoklių.

POLITINĖS ORGANIZACIJOS KURIMOSI PRADŽIA. Savo gyvybės ir turto apsaugojimui reikalas rodė, kad vienos kilties pajėgomis apsiginti negalima, kad reikalingi didesni susibūrimai. Kaip jie galėjo susidaryti? Galėjo vadai būti susirinkusių kilčių atstovų renkami, galėjo ir stipriausiu ir turtingiausiu kilčių vadai pasivadinti kitų silpnesnių kilčių viršininkais ir reikalauti iš jų klusnumo ir pasidavimo. Šiuo ar kitu būdu atsirado lietuvių giminėse vadai,

LITTLE MOMENTS IN BIG LIVES

C. FRANCIS JENKINS, INVENTOR OF THE FIRST MOTION PICTURE PROJECTION MACHINE AND FATHER OF TELEVISION, WAS ALLOWED TO LOOK AT THE STEREOPTICON VIEWS IN THE PARLOR ON SUNDAY AFTERNOONS WHEN HE WAS A BOY ON A FARM NEAR RICHMOND, IND.

KALĖDOS SU GINKLUOTOMS JĖGOMS

Per tamsias karo miglas, kurios aptemdino pasaulį šiandien, Kalėdų varpai suskambės kur tik Amerikos kareiviai ir jurininkai randasi. Ant žemės ir jurose, namie ir užsieny, Amerikos Raud. Kryžiaus darbininkai nuo pat jauniausio deda visas pastangas, kad šios šventės būtų labai linksmos mūsų vyrams, kurie apleido savo namus, miestus, miestelius ir kaimus kovoti dėl jų šalies visose pasaulio dalyse.

Netik tie, kurie priversti Kalėdas ligoninėse, bet sveiki kareiviai ir jurininkai, ypač kaikiuriose pasaulio dalyse, džiaugsis specialiais parengimais, dovanomis, ir visokiomis iškilmėmis. Šie Raud. Kryžiaus veiksmai papildys tradicionalės Armijos ir Laivyno programas.

Raud. Kryžiaus klubai Islandijoje, Didžiojoje Britanijoje, Australijoje ir Pietų Pacifiko salose bus pasilinksminimo centrai vyrams. Viskas bus daroma kad vyrai paliuosuoti nuo militarinių pareigų galės linksmiai praleisti šventes. Kur bus galima, eglaitės bus išstatytos klubuose ir viešuose kambariuose ir tinkama Kalėdų muzika, per radijo, viktrolomis ir vietinių artistų pristatyta.

kurie suburdavo aplink save ne mažą skaičių žmonių. Sekdami svetimų kunigaikščių pavyzdžiu, jie pradėjo patys puldinėti slavų žemes. XII—XIII šimtmečiais pradeda reikštis nepaprastas lietuvių giminių gyvumas. Pasirodė iš puolamųjų puolikai, lietuviai raiti, beieškodami grobinio pasiekdavo tolimiausius slavų rusų gyvenamus kraštus, jie skraidė D. Naugardo, Polocko, Smolensko, net Maskvos, Černigovo žemėse. Vakaruose jurai užšalus, jie pasiekdavo net Ezeho salą. Laimingo žygio vadas pagarsėdavo ir traukdavo į save visus, kas tikėjosi panašiuose žygiuose susilaukti sau laimės. Juo didesnis burių sekė paskui vadą, juo anas buvo galingesnis. Pirmu tokiu mums žinomu vadu yra Svalgate, užpuolęs XIII šimt. Rygą. Šiek tiek vėliau pagarsėjo Lietuvos valstybės įkūrėjas, Mindaugo, tėvas, kurio vardas pasiliko niekur nežinomas.

Raud. Kryžiaus klubuose tipingi amerikoniški Kalėdų pietūs bus parupinti — kalakutai, su "cranberry sauce" ir t.t. Kur nebus galima pristatyti kalakutų, kitoki skanus valgiai bus parupinti. Ligoninėse kur pietūs parupinti reguliariame valgyamo vietose Raud. Kryžiaus darbininkai padės tinkamai papuošti stalus ir kambarius. Laivynui nesenei specialis išsiuntimas iš 10,000 Kalėdų "menų" viršus buvo Junior Red Cross narių pagaminti ir išsiusti, kiti jaunieji gamino dekoracijas medžiams, kurios dekoracijos bus vartojamos visose pasaulio dalyse.

Raud. Kryžiaus štabas Australijoje, pasiryžęs kad nei vienas kareivis nei jurininkas nei marnas pietvakarių Pacifike nebutų užmirštas. Su pagalba liuosnorių darbininkų pakavimas Kalėdinių pakietų buvo pagreintintas, juos Raud. Kryžiaus atstovai išdalinės kiekvienoje stovykloje ir ligoninėje kiekvienoje vietoj. Tikima, kad ir vyrai kovų laukuose gaus Kalėdų dovanų.

Pakeliai turi rašymui reikmenų, kortų, siuviamų daiktelių dežūčių ir kitų asmeninių reikmenų, gražiai apvyniota raudona ir žalia popiera. Daugiau kaip 7,000,000 cigaretų bus išdalinta.

"Musų svarbiausias tikslas," nesenei raportas iš Australijos pranešė, "kad nors mūsų vyrai yra toli nuo namų bet žmonės namie jų neužmiršta. Šie pakeliai bus kaip dovanos nuo savųjų, ir mes pasiryžę į laiką juos įteikti."

Prisilaikydami Karo Departamento patvarkymų, kurie draudžia korespondencija nuo nepažystamų mūsų vyrams aktyvoj tarnyboj, Raud. Kryžiaus skyriniai nepriėmė jokių pakelių nuo asmenų ir organizacijų persiuntimui užsieny. Bet motinos, tėvai ir kiti namie kurie turi mylimų ginkluo-

tuose jėgose gali būti tikri kad Amerikos Raud. Kryžius, jų Raud. Kryžius, parupins jiems tikras Kalėdos nepaisant kur jie randasi.

Suv. Valstijose, Kalėdų planai bus kaip buvo praeityje. Raud. Kryžiaus direktorų pasiekus.

PRAŠYKITE KALĖDŲ DĖDUKO

Atnešti

"Amerikos Lietuvis" Prenumeratą

Tai Naudingiausia Dovana, Kuri Primins Jus Duosnumą Per Visus Metus

Užrašykite Jusų giminėms, draugams ar šeimai, ar žinomam kareiviui "Amerikos Lietuvis." Šiaja dovana jie džiaugsis per visus metus ir sužinos visas pasaulio vėliausias žinias. Sykiu su dovana mes prisiusime puikų patriotišką kalendorių ir Kalėdų Pasveikinimo kortelę.

Amerikos Lietuvis Prenumerata Metams Suveiktose Valstijose \$2.00
Užrašant Naują Ir Atsinaujinant Seną \$3.00
Kanadoje Ir Užrubežy \$3.00

Amerikos Lietuvis

14 Vernon Street
Worcester, Mass.

Šiuomi prisiučiu už Amerkos Lietuvis prenumeratą vieniems metams del —

Vardas
Adresas
Kas Užrašė:

NATIONAL BAKERY

Antanas Duda, Vedėjas

SVEIKINA VISUS KOSTUMIERIUS SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR LINKI LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

Pirkit Žaisis ir Vištytes Nepamirškite ir Duonytės; Ja maitinas visas svietas Jai ant stalo pirma vieta.

NATIONAL BAKERY

12 ASHMONT AVE. — TELEPHONE 2-5336
Worcester, Massachusetts

(Bus daugiau)

BIZNIS - POLITIKA - SPORTAS

BIZNIS IR ORGANIZACIJA

Sykį dar bunant man Lie-
uoje, teko nuvykti į vieną
ud. Kryžius aptarnaujan-
vyrus su ginkluotais
ns. Amerikos Jau-
Cross neužmiršo de-
skaitlius jaunųjų ne-
se šalyse.

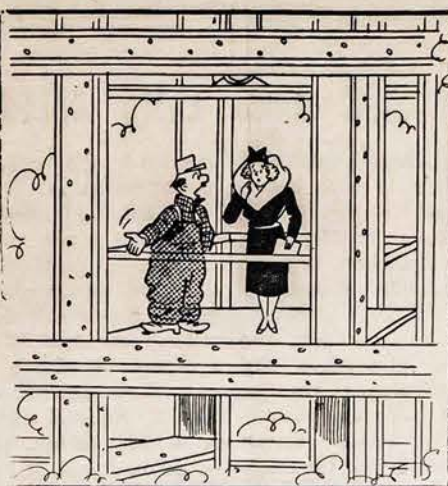
et Junior Red Cross
100,000 dovany-
jie turi nors 12 de-
los dežutės išsistū-
ija, Airija, Islandija,
nlandija, Alaską,
inės ir pietų Ameriką.
Tenai jie bus išskirti
jauniems, kurie vie-
i sulaukti linksmų de-
Tukstančiai svarbi
aldainių jau išsistū-
šalims išdalinimui.

nės pasidaro apsileidę, ne-
deda pastangų pataisyti, pa-
gerinti politinę, socialę ir
ekonominę gyvenimo tvar-
ką. Jeigu gyvenamų namų
niekad nebaltys, nepataisy-
si, laikys pilną šiukšlių, tai
ir pats nepajusi, kaip na-
mas užsidegs ir ugnis jį su-
naikins. Jeigu nesirūpinsi
taisyti politinę, socialę ir
ekonominę gyvenimo srytį,
niekad nebandysi išvalyti
šiukšlių, tai ir toje gyvenimo
sryty iškilis gaisras - ugnis ir
tą gyvenimo srytį sudegins,
sunaikins.

Kiekvienas namo savinin-
kas gerai žino kaip reikalin-
ga yra namams priežiūra
kaip nuolat prisieina tai šį,
tai tą pataisyti kaip reika-
linga yra nuolat apvalyti
šriukšles, kad namas neuž-
sidegtų ir nepadarytų daug
blėdies. Lygiai ir politinis,
sacialis ir ekonominis na-
mas — tvarka reikalauja
nuolatinės priežiūros, apva-
lymo nuo neteisingumo, suk-
tybių šiukšlių.

Žinoma, ne kiekvienas
žmogus yra gyvenamo namo
savininkas. Daugelis žmo-
nių gyvenimui namus pasi-
nuojo, o nuomininkui
nerupi namo pataisymo dar-
bai, tą atlieka namo savinin-
kas. Tačiau kiekvienas žmo-
gus yra socialės, politinės ir
ekonominės tvarkos savi-
ninkas, ir jei kas negero
vyksta tose gyvenimo sry-
tyse, tai visiem lygiai ir pri-
sieina dėl tos betvarkės
kėsti. Ypač sunkiausia be-
tvarkės našta tenka nešti
biednuomenei, darbininki-
jai, todėl, kad ji mažiausiai
į politinius, socialius ir eko-
nominius klausimus tesigili-
na. Politikieriai, industria-
listai ir stambūs biznieri-
ai dažnai, iškilus socialiai be-
tvarkai, pasidaro sau gra-
žius pelnus. Kokį-gi pelną
turi darbininkai, iš kurių
algų yra atskaitoma viso-

LIFE IN THE ROAR by KANE

"BUT, LADY, AREN'T YOU A BIT EARLY FOR THE SALE?"

kioms karo išlaidoms ir ku-
rių vaikai kovoja kariuome-
nės eilėse, lieja savo kraują,
aukvoja gyvybę? Reikšda-
mas šias mintis, aš neturiu
omeny jokio izmo. Bet jeigu
mes kovojame, kad apginti
laisvės demokratijos princi-
pus, tad ir turime žiūrėti,
kad tie demokratijos princi-

pai po karo būtų pasaulyje
vykdomi ir kad po kelių me-
tų vėl nereiktų už tuos prin-
cipus lieti kraują ir kėsti vi-
sokias kitas nelaimes.

Dabar žinome, kad visame
pasaulyje užsiliepsnojo karo
ugnis kuri naikina, griauja
iš pamatų esamą politinę,
socialę ir ekonominę tvar-

EVENING

Your moon and my stars
Just hung upon the bars
Off silver lined clouds.
The west wind and the trees
Were sighing in the breeze
Through vapor rising shrouds.

P. Aukštikalnis

Pasakos Mažiesiems

VARNAS IR LAPĖ

Varnas pasigriebė nuo
lango namų žmogaus surį ir
įlėkė su juomi į viršunę me-
džio; lapė tai pamatė ir taip
pradėjo varnui kalbėti: o
varne, koks tu esi gražus
paukštis! tavo plunksnos
žvilga, žiba; tavo akys ir vi-
sas prigimimas neišpasaky-
tai puikiai išrodo; esi didis
ir silingas; užtiesa, jei tik-
tai gražią kalbą turi, išpul-
tų tavę visų paukščių kara-
liumi aprinkti.

Varnas tai išgirdęs pasi-
kėlė į puikybę, norėjo paro-
dyti savo gražią, aiškią kal-
bą, pradėjo šaukti: krą, krą,
krą!... Ir nesijuto, kaip iš jo
snapo išpuolė suris, o lapė
tą sugriebusi taip tyčiojosi:
varne, galėtum būti karaliu-
mi, kad nors kiek proto tu-
rėtum, bet dabar negali bu-
ti, kad tu, vagie, mulkis be-
ešas.

VILKAS IR MOTERISKĖ

Išalkęs vilkas aplink visur
apsuko, ieškodamas sau pa-
dėsti; paskiausiai išgirdo,
kad vienoje bakuželėje gale
kaimo mažas vaikelis verkia,
o jo motina ant jo barasi ir
sako, kad tik tu verkti ne-
paliausi, aš tavę vilkui išme-
siu. Vilkas tai girdėdamas,
atbėgo ir per visą dieną pas
tą bakuželę tupėjo, laukda-
mas bene išmes motina ku-
dikį. Vakare klausio vilkas —
jau motina kitaip šneka: —
vaikeli mano, neverk nieka-
dos daugiau, kai vilkas a-
teis, mes jį su lazdomis už-
mušime, pasakė motina.

Vilkas tai išgirdęs nusi-
minė, kad taip labai prigau-
tas buvo, paliko bakuželę ir
atsitraukdamas taip pasa-
kė: tuose namuose vienai-
mislyja, o kitaip šneka.

ką. Musų svarbiausias da-
bartinis siekis ir rupestis
turėtų būti, kad po šio pra-
gaištingo karo, kuris verčia
pelenais ir griuvėsiais da-
bartinę apipuvusią, sukry-
pusią politinę, socialę ir e-
konominę tvarką, kad pa-
statyt, įvykdint geresnę,
gražesnę tvarką, tokią tvar-
ką, kad daugiau nebutų pa-
vojaus karui užsiliepsnoti.

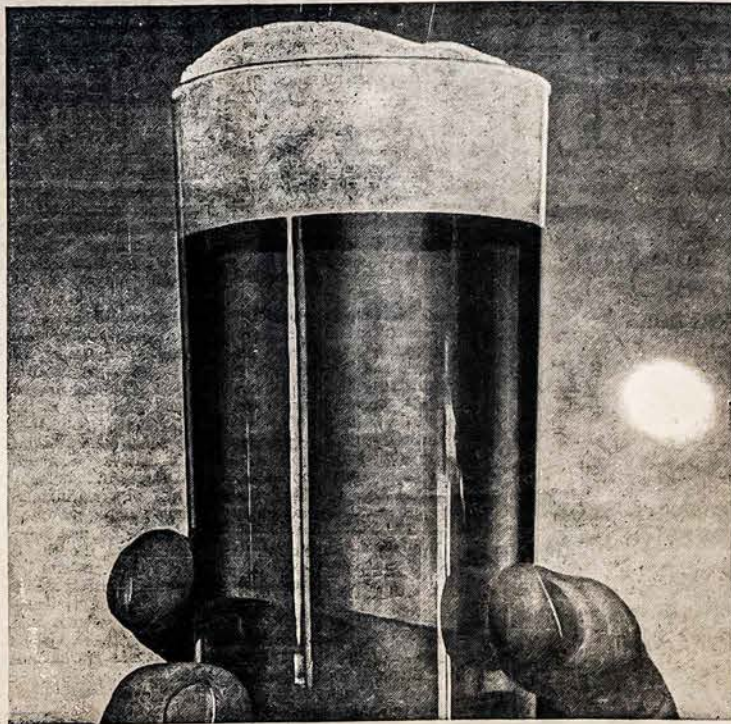
Kaip namai patys neatsi-
randa, bet kas nors turi juos
pastatyt; taip ir geresnė

pol., soc., ir ekonominė,
tvarka pati savaimi neįvyks,
jei niekas nesirūpina jos vyk-
dimu. Tad turėtume žinoti
ir suprast, kad vien tik su-
sirinę klubuosna, ar kokio-
se kitose lindynėse, ruki-
dami vien tik pypkes ir tuš-
tindami statines alaus, mes
geresnės tvarkos neįvykdin-
sime.

Kaip mes dabar renkame
senus geležies šmotus ir ati-
duodame juos dirbtuvėmsna,
kad tenai iš jų padarytų ko-
vos įrankius, kuriais galė-
tume laimėti kovą už demo-
kratiją, už laisvę; taip mes
turime dabar atsiseikinti
su tais surudyjusiais, supu-
vusiais papročiais, kurie
privėdė mus civilizaciją prie
katastrosos, bankruto. Į-
vykdymui geresnės, tobules-
nės tvarkos reikalingas švie-
sus ir blaivus protas. Su ap-
svaigintu tabako ir alkoholo
protu nieko panašaus ne-
atsieksime.

Mes dabartiniais laikais,
susidurdami su tokia svar-
bia pareiga, su kokia dar
niekad žmonijai neteko su-
sidurt, mes turim žinoti,
kad vien su pinigų, ar ma-
šinerijos pagelba, mes ge-
resnės tvarkos pasaulyje ne-
įsteigsime. Taipgi kanulės
ir bombos, kurios griauja da-
bartinės civilizacijos pama-
tus ir-gi to darbo neatliks.
Mes visųpirmu turime su-
kurti savo prote ir širdyse
naujas, šviesias, kilnias dva-
sines pajėgas ir jas užrik-
tuoti darban, norint atre-
montuoti griuvančius da-
bartinės civilizacijos rumus.
Kad to atsiekus, mes turime
susirinkt į svetaines, kaip
pirmais atvejais prisimi-
niau, ir bendrai tartis, pla-
nuoti ir tuos savo planus
skelbti viesai, kaip įvykdžius
geresnę pasaulį tvarką,
kad tokios visapasaulinės
skerdynės, nors taip dažnai
nepasikartotų.

S. Bugnaitis

PICKWICK

"Alus kas YRA Alum"

TRADEMARK REGISTERED

Yra padarytas SULIG standardo ne ŽEMIAU kainos

BREWED BY RAFFENHEIMER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1846

DISTRIBUTOR
KENMORE PRODUCTS CO.
21 BRIDGE STREET, WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIO
SPAUSTUVĖJE ATLIEKA
VISOKIUS SPAUDOS
DARBUS

KALĖDŲ ŠVENTĖMS

Naudokite Medų Vietoj Cukraus Kaip Vaistą Del Geros Sveikatos

Lietuviai Bitininkai kaip
tik prieš šventes atve-
žė vežimus įvairios rūšies
medaus del Kalėdų Švenčių
pergabento iš Floridos. A-
teikite ir įsigykite kiek tik
norite ir kokio norite. Visas
medus gvarantuotas kaip tyras ir tikras medus. Jo
kainos.

- Medus Po Pugalionių Įpiltas Stiklinėse \$1.70
- KVORTOMIS 85c ir \$1.00
- PUSKVORTĖMIS 50c
- KORIUKAIS 40c
- GRIKIŲ MEDUS Kvorta \$1.10

Kreipkitės:

Amerikos Lietuvis, 14 Vernon Street
Worcester, Mass.

U DEDUKO
Prenumeratą
Turi Primins Jus
is Metus
gamams ar šeimai, su
Lietuvių. Šiandien
ir sužinos visas pa-
su dovana mes pri-
dorių ir Kalėdų Pa-
ata Metams Suvie-
\$2.00
nt Seną \$3.00
\$3.00
cos Lietuvis preme-

